

DIAGNOSZTIKUS TESZTEK, TESZTRENDSZEREK FEJLESZTÉSE

Elnök: **Vígh Tibor**

SZTE Neveléstudományi Intézet

AZ ELEMİ KOMBINATÍV KÉPESSÉG KRITÉRIUMORIENTÁLT DIAGNOSZTIKUS TESZTJE 4–8 ÉVES GYERMEKEK SZÁMÁRA

Zentai Gabriella *, Hajduné Holló Katalin **, Józsa Krisztián ***

** SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola*

*** Egerlővő-Borsodivánka Napköziotthonos Óvoda*

**** SZTE Neveléstudományi Intézet*

Kulcsszavak: kombinatív képesség; kora gyermekkor; diagnosztikus mérés

A kombinatív képesség a gondolkodás alapképessége, meghatározott feltételek alapján adott számú dolog, esemény kiválasztását, ezekből az összes lehetséges összetétel létrehozását értjük alatta. Már az óvodás gyermekek gondolkodásában is megjelennek bizonyos kombinatív mozzanatok, a kombinatív képesség egyszerűbb műveletei már ebben az életkorban kialakulnak. Ha ezeknek a készségeknek a fejlettségét már kora gyermekkorban diagnosztizálni tudjuk, játékos fejlesztőprogramokkal hatékonyan segíthetjük a gyermekek fejlődését. Kutatásunk keretében új tesztet és diagnosztikus értékelési eljárást dolgoztunk ki 4–8 éves gyermekek kombinatív gondolkodásának mérésére. A teszt egyéni vizsgálattal vehető fel, illeszkedik a DIFER Programcsomag tesztrendszerébe. Kutatásunk célja: (1) a diagnosztikus, kritériumorientált mérőeszköz értékelési eljárásának kidolgozása, (2) a teszt rövid változatának elkészítése, (3) a tesztváltozatok reliabilitásának vizsgálata. Az elemi kombinatív képesség tesztjeinek bemérésére keresztmetszeti vizsgálatot végeztünk. A felmérés mintáját 212 középső, 416 nagycsoportos óvoda, 146 első, 109 második és 93 harmadik osztályos tanuló alkotta. A teszt korábbi kutatásokban azonosított összetevőkre épül (Nagy, 2004): variálás, kombinálás, permutálás; ezek ismétlés nélküli és ismétléses változatai. A mérés egyénileg történik, időtartama körülbelül 10–15 perc. A manipulatív tesztrel végzett vizsgálat során fagyis játékot játszunk színes korongokkal és fagyitölcsérekkel. A gyermekek által kirakott összetételek értékelésére négy szempontot dolgoztunk ki, így minden feladat esetében 4–4 item van. A diagnosztikus teszt 10 feladatot, 40 itemet tartalmaz. A tesztnek elkészítettük a rövid változatát is, melynek 6 feladata (24 item) strukturálisan lefedi a diagnosztikus tesztet. A rövid változatot regresszióanalízissel hoztuk létre, ami 94%-ot magyaráz meg a teljes teszt varianciájából. A rövid és a hosszú teszt korrelációja nagyon erős (0,97). Mindkét tesztváltozat reliabilitása magas, a tíz feladatból álló teszté 0,94, a rövid változaté 0,92. Kutatásunknak köszönhetően egy újabb területtel bővült a DIFER Programcsomag. Az elemi kombinatív képesség fejlettségének diagnosztikus, kritériumorientált értékelése a hatékony képességfejlesztés alapjául szolgálhat.

A kutatást az OTKA K 83850 támogatta.